

ANNE BABAYA KARŞI SAYGILI OLMAK¹

Doç.Dr. Mehmet Zeki AYDIN²

Aile, anne baba ve varsa çocuklardan oluşan en küçük toplum birimidir. İslâm'a göre aile kutsal bir kurumdur. Bu kutsal kurumun korunması, ancak aile bireyleri arasındaki ilişkilerin sevgi, saygı, şefkat ve merhamet üzerine kurulması ile mümkündür.

Anne ve babaya sevgi ve saygının dinimizde yeri, çok önemlidir. İslâm'a göre anne babaya karşı gelmek büyük günahlardandır. Onların gönüllerini almadığımız sürece hiçbir işimiz rast gitmez. Yüce Allah, Kur'an'da **“Rabbin sadece kendisine kulluk etmenizi, ana-babanıza da iyi davranmanızı kesin bir şekilde emretti. Onlardan biri veya her ikisi senin yanında yaşlanırsa, kendilerine “öf!” bile deme; onları azarlama; her ikisine de güzel söz söyle. Onları esirgeyerek alçak gönüllülükle üzerlerine kanat ger ve: ‘Rabbim! Küçüklüğümde onlar beni nasıl yetiştirmişse, şimdi de sen onlara (öyle) rahmet et!’ diyerek dua et.”**³ buyurmaktadır. Anne babaya karşı “öf” demeye izin vermeyen Allah, daha kötü bir söz söylemeye elbette izin vermez. Bu sebeple çocuklar, anne babalarına, küçük de olsa saygısızlık yapmamalıdır.

Peygamberimiz de, anne babamıza karşı iyi davranmamızı istemiştir. Bir hadiste, **“Allah’ın rızası, anne-babanın rızasında, gazabı da anne-babanın gazabındadır”**⁴ buyurulmuştur. Çocuklar, anne ve babanın haklarını ödeyemezler. Ailede büyükler de küçüklere karşı daima sevgi ve hoşgörü besler. Önemsiz hatalarını görmezlikten gelir ve yanlışlarını tatlı dille açıklarlar. Küçüklerin arzu ve isteklerini dinleyip bunlara önem verirler. Söz verdikleri zaman yerine getirirler. Sorunlarını çözme konusunda yardım ederler. Bütün bu güzel davranışların temeli sevgi, saygı ve hoşgördür. Ailesinde sevgi ve saygıyı hakim kılamayan insanlar, toplumda sevgi ve saygıdan söz edemezler.

Bizi seven, bizim için her türlü fedakarlığa katlanan anne-babamıza iyi davranmamız gerekir. İslâm, anne-babaya saygısızlığı büyük günah olarak kabul etmiştir. Bir defasında

¹ Bu konuşma TRT radyolarında yapılmıştır. Bu konuşma, **Diyanet Avrupa**, Eylül 2004, sayı:65, s.43’de yayımlanmıştır.

² Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Ana Bilim Dalı. www.mehmetzekiaydin.com Email: mehmetzekiaydin@gmail.com

³ İsra Suresi, 23-24.

⁴ Buhari, Edebu l Mufred, c.1., s.4.

Peygamberimiz, “Size büyük günahların en büyüğünü bildireyim mi? buyurdular. (Bu sözü üç defa tekrarladılar.) Arkadaşları, - Evet Ey Allah’ın Peygamberi, dediler. Bunun üzerine: -Allah’a orta koşturmak ve anne babaya isyan etmek.”⁵ buyurmuştur.

Saygı ve sevgi bakımından anne ve baba arasında bir ayrım olmamakla birlikte Peygamberimiz annelerimize karşı daha da dikkatli olmamızı istemiştir. Meşhur bir hadiste, “Cennet anaların ayakları altındadır.” buyrulmaktadır.

Özetle, çocukların anne ve babalarına karşı görev ve sorumlukları şunlardır:

1. Anne ve babaya iyilikte bulunmak; kalplerini kırmamak ve onlara karşı saygılı olmak.
2. Birlikte yaşıyorlarsa, güler yüz göstermek, hizmetlerinde kusur etmemek ve isteklerini mümkün olduğunca yerine getirmek.
3. Ayrı yerlerde ikamet ediyorlarsa; ziyaretlerine gitmek, mektup ve telefonla hatırlarını sormak, gönüllerini almak.
4. Geçim sıkıntısı içinde iseler, onlara yardımcı olmak.
5. Çocukluk ve gençlik yıllarımızda, onlardan izinsiz bir yere gitmemek. Yetişkin olup hayata atıldığımızda da onların fikrini sorarak tecrübelerinden yararlanmak.
6. Onları memnun etmeye ve hayır dualarını almaya çalışmak.
7. Öldüklerinde, onları rahmetle anmak, dua etmek, varsa vasiyetlerini yerine getirmek, anne ve babasının dostlarına saygı göstermek.

Yaşlandıklarında küçüklerinden saygı bekleyenler, önce kendinden büyüklerine saygılı olmak durumundadır. Sevgi ve saygıya en layık olanlar da anne babalarımızdır. O halde, anne babamıza saygı gösterelim, onlara öf bile demeden iyilikte bulunalım. Hepinize saygı ve sevgiler sunarım.

⁵ Buhari, Edebu l Mufred, c.1., s.20.